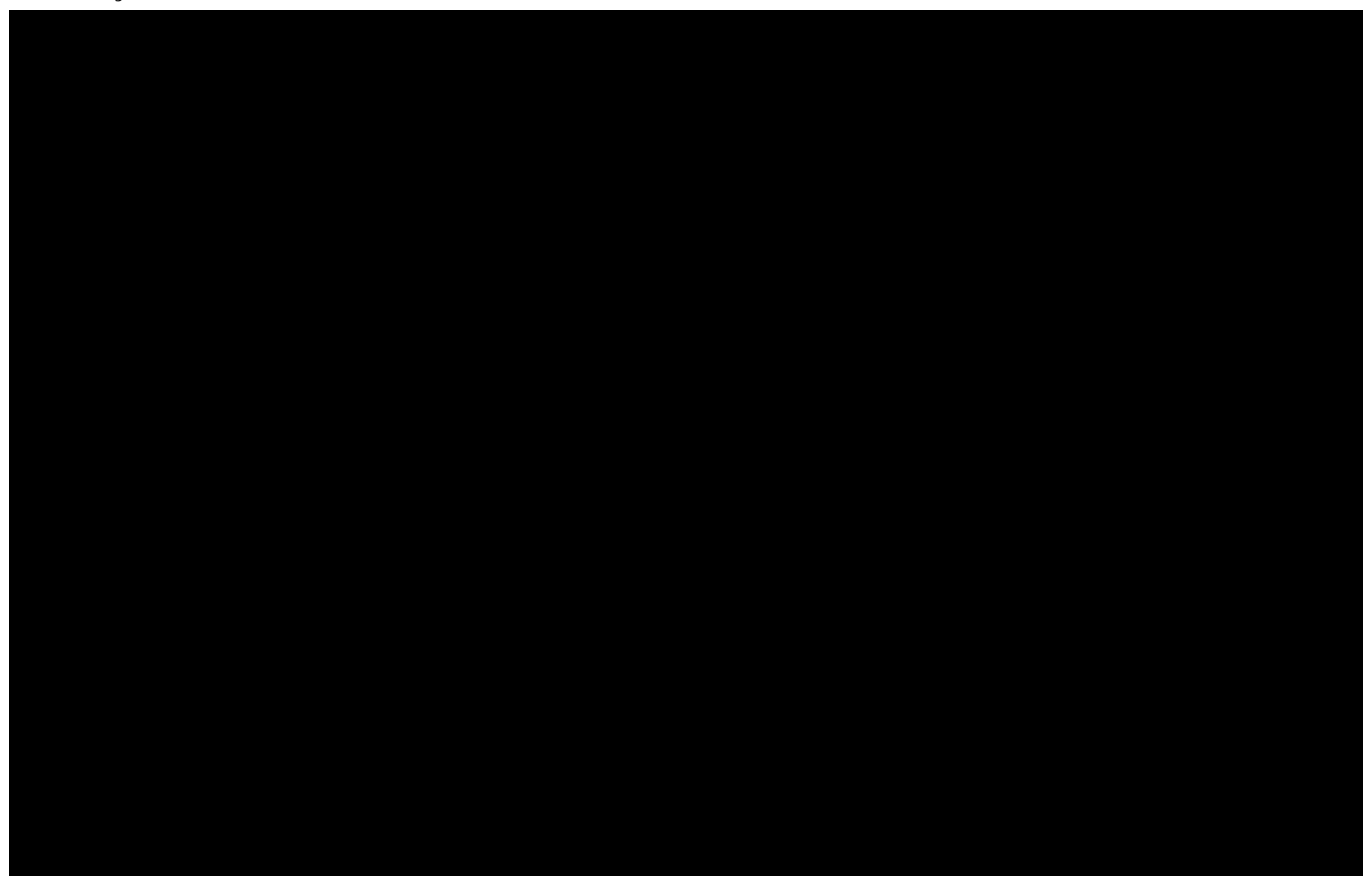

Enterrar els morts

L'existència de tombes assenyalava un moment clau en l'evolució, perquè presuposa donar un sentit transcendent a l'existència, acompanyar a un trànsit, embolcallar i guarnir per a l'eternitat

21 Març, 2017 - ESGLÉSIA DE BARCELONA

Enterrar els morts. L'existència de tombes assenyalava un moment clau en l'evolució, perquè presuposa donar un sentit transcendent a l'existència, acompanyar a un trànsit, embolcallar i guarnir per a l'eternitat. Totes les cultures i tradicions contempen què se'n fa de les despulles i se'ls hi atorga un sentit. Vaig llegir d'un antropòleg que si volíem conèixer una cultura i una organització social el que havíem de fer és mirar quin ritus i tractaments es fan de la mort. És per això que històricament, quan s'ha volgut copsar la humanitat, a més de les agressions als vius, en hi ha cap els morts, com a manera explícita i cruel d'humiliar,

denegar la condició humana. Fa de mal veure les vexacions a cadàvers (arrosegats, profanats, exhibits, cremats), encara que sigui de dictadors. Els règims autoritaris s'han desfet de milers de cossos (no en hi havia prou amb matar-los), en un intent també d'anihilar la dignitat de les víctimes. El convuls segle XX, entre altres aspectes, ha estat un mostrar de fosses comuns, desapareguts, camps d'extermini i forns crematoris nazis. El Mediterrani s'està convertint en un cementiri per a milers de persones de les que no sabrem mai el nom ni ningú sabrà on plorar. Hi ha quelcom molt pitjor que enterrar un ésser estimat: no poder-li donar sepultura.

La nostra feina suposa a vegades acompanyar-nos el morir i una mica més. La desigualtat i la pobresa també es fan paleses al moment de morir, la pobresa de qui no serà plorat, del qui no serà recordat per ningú. És per això que en el decurs del nostre quefer, a vegades, ens trobem o promovem cerimònies o assistim a enterraments en els que només hi ha 3 o 4 participants, la majoria dels quals són professionals o voluntaris que van atendre la persona difunta. A tall d'exemple, només esmentaré dues situacions que es donen la mà.

La primera d'elles va ser la mort d'una dona gran, que els darrers anys de la seva vida va ser atesa per CARITAS i a qui anomenarem Rosa. La Rosa va ser una dona prostituïda durant molts anys, que no va saber o poder exercir la pròpia maternitat. Venia d'una història tristíssima de succesius abandonaments i negligències que van fer d'ella una persona arisca i empipada, amb seriosos problemes de salut. Al morir, només vam poder localitzar a un conegut i en la cerimònia de comiat n'érem 4. L'altre enterrament va ser el d'un noi de 19 anys, en Dani, que va aparèixer mort a una pensió amb sobredosi. Tampoc hi havia ningú, llevat d'un amic i una antiga nòvia que van assistir a l'enterrament després d'un consum de substàncies que fés més suportable el dolor i la por que sentien. En Dani tenia causes pendents amb la justícia. L'advocada d'oci, de la seva butxaca i perquè no volia que el noi fós enterrat de qualsevol manera, sense cap comiat, va pagar el cost de l'enterrament i va organitzar-ne un funeral. Va ser un acte d'amor, pràcticament anònim. En aquest enterrament també erem 4 persones, més l'ociant. Ambdós actes van estar dotats de ple sentit, sense cap gest ni paraula sobers, moments dignes i dignificants que m'han acompanyat com a experiència al llarg dels anys.

Jesús també va morir pobre i pràcticament sol, acompanyat només d'un grup de persones, igualment algú, no els familiars, se'n va haver de fer càrrec mig d'amagat de les despeses i procediments del seu enterrament.. Sant Maximilià Kolbe, al camp de concentració nazi, quan li tocava transportar els cadàvers de la cambra de gas, pregava, hi veia altres cossos de Crist. El cos de Crist. Amb les ressonàncies eucarístiques d'aquesta expressió, demanem per enterrar els morts humanament, amb dignitat, amb afecte. I això, humanitzar l'humà, esdevé un gran acte de pietat.